

Sector moet omslag naar energiezuinig maken

Blijvend minder werk in bouw

DEN HAAG - Bouwbedrijven moeten rekening houden met blijvend minder werk. Grote nieuwbouwwijken lijken verleden tijd.

Om het hoofd boven water te houden, moeten aannemers zich richten op vervanging van bestaande gebouwen en de bouw van energiezuinige en onderhoudsvriendelijke panden.

Dit staat in het rapport Bouwprognoses 2010 - 2015 van onderzoeksinstituut TNO dat vandaag is gepresenteerd.

TNO voorspelt een blijvend lagere bouwproductie. Waar in

2009 nog 82.900 huizen werden gebouwd, worden er in 2010 en 2011 respectievelijk 53.000 en 62.000 woningen gerealiseerd.

In 2012 trekt de woningbouw weer iets aan tot een productie van 79.000 huizen, maar het niveau van topjaar 2009 wordt voorlopig niet meer gehaald. Bouwers kunnen zich daarom beter toeleggen op het vervangen van bestaande woningen en kantoren en de bouw op kleinschalige bouwplaatsen in de bebouwde kom, zogeheten inbreidingslocaties.

Wel ziet het onderzoeksinstituut nog kansen voor bouwbe-

drijven die zich richten op energiezuinig en onderhoudsvriendelijk bouwen. Door het streven naar kostenbesparingen door zowel particulieren als bedrijven is er een stijgende vraag naar gebouwen die goedkoop zijn in het gebruik.

De cijfers geven aan dat de bouw nog lang niet uit de crisis is. In 2009 nam de totale bouwproductie met 5,5 procent af tot €82,7 miljard. Voor dit jaar verwacht TNO een daling van nog eens 6,9 procent tot €77 miljard. Volgend jaar wordt nog eens een productiedaling van 1,4 procent verwacht tot €75,9 miljard.

Vraag nieuwe huizen en kantoren ingestort

Mondjesmaat uitbreidingslocaties

Goede kansen in energiezuinige bouw

Hoewel de bouw volgend jaar met 11,6 procent van de totale economie nog steeds een van de belangrijkste sectoren is, verliest de sector in sneltreinvaart in toegevoegde waarde. In 2008 was de

bouw nog goed voor bijna 15 procent van de totale economische groei in Nederland.

De invloed van de crisis op de werkgelegenheid lijkt nogal mee te vallen, concludeert TNO in het rapport. Terwijl de productie in 2012 ruim 18 procent lager ligt dan in 2008, daalt de werkgelegenheid in diezelfde periode nog geen 9 procent. In 2012 zijn 41.000 mensen minder werkzaam in de bouw dan in 2008.

De kosten om overtollig personeel in dienst te houden, compenseren bouwbedrijven met de inzet van goedkoper materiaal. (GPD)